

ОДНОС ТУЖБЕНОГ ЗАХТЕВА ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ МЕРА И ЗАХТЕВА ЗА ПРЕСТАНАК ДРУШТВА ИЗ ЧЛАНА 469. ЗАКОНА О ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА

Члан друштва који има најмање 20% удела у основном капиталу може тужбом захтевати одређивање мера из члана 469. у вези члана 239. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 36/11...91/19), иако није истовремено истакао и захтев за престанак друштва.

Из образложења:

„Правноснажном пресудом Привредног суда у Београду П 1442/17 од 11.9.2017. године одбијен је тужбени захтев да се туженом остави рок од 30 дана да отклони неправилности због противзаконитог, непоштеног и преварног поступања директора и расипања и умањења имовине туженог и да се одреде мере: резрешење директора туженог А.Ћ, увођење принудне управе туженог путем Г.А. или другог принудног управника, спровођење ванредне ревизије финансијских извештаја за 2014, 2015. и 2016. годину и доношење одлуке о расподели добити члановима друштва.

Тужилац је члан туженог са уделом од 25% у основном капиталу туженог. Тужени, као уступилац права, и „С“ доо, као дистрибутер, су 15.10.2014. године закључили уговор о дистрибуцији телевизијских канала „У“ и „МУ“ са важењем од 1.1.2014. године до 1.1.2017. године. Директор туженог А.Ћ. је 3.10.2016. године упутио позив „С“ доо за продужење уговора на период од годину дана. Анексом од 15.10.2016. године уговор од 15.10.2014. године је продужен на период од шест месеци почев од 1.1.2017. године. Директор туженог А.Ћ. је 12.5.2017. године упутио позив „С“ доо за продужење уговора и након 30.6.2017. године, а дистрибутер је одговорио да ће закључно са 30.6.2017. године обуставити дистрибуцију канала „У“ и „МУ“ јер више нема интерес да врши дистрибуцију тих канала.

Према становишту нижестепених судова, тужбени захтев је неоснован јер тужилац није доказао да је директор туженог А.Ћ. деловао противзаконито, непоштено и преварно, а противно интересима тужиоца, ни да се имовина туженог расипа и умањује. Према становишту другостепеног суда, предмет тужбеног захтева не може бити одређивање мера из члана 469. става 3. Закона о привредним друштвима уколико истовремено није истакнут и захтев за престанак друштва.

Члан друштва који има најмање 20% удела у основном капиталу има право да захтева одређивање мера из члана 469. у вези члана 239. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр.36/11...91/19) без посебног истицања захтева за принудну ликвидацију друштва. Према члану 469. ЗПД суд има могућност да по тужби члана друштва са најмање 20% удела, ако постоје неправилности у раду друштва, остави друштву рок од највише шест месеци за отклањање неправилности уколико су отклоњиве, а у случају неотклањања неправилности, да одреди или престанак друштва или прописане мере. Суду је законом дато алтернативно овлашћење да одреди или престанак друштва или мере. Произлази да суд може одредити и само законом предвиђене мере, а не и престанак друштва, и у ситуацији када је тужбом члана друштва тражен само престанак друштва. Право члана друштва са мањим обимом удела на подношење тужбе установљено је чланом 469. ЗПД у циљу заштите права тог члана друштва на сврсисходно учешће у пословању друштва под претпоставком да правом гласа у скупштини друштва, с обзиром на величину удела, његова права нису довољно заштићена. Из чињеница да је законским одредбама прописана могућност да се, пре свега, остави рок за отклањање неправилности и алтернативно овлашћење суда да одреди или престанак друштва или мере, као и из садржине мера које суд може

одредити, произлази закључак да је заштиту члана друштва који је поднео тужбу најпре потребно постићи отклањањем неправилности у раду друштва, а не престанком друштва. У складу са наведеним законским решењем, не треба сматрати ни да је искључиви циљ члана друштва који поднесе тужбу престанак друштва само због тога што је као последица прописана и могућност престанка друштва. Заштита чланова друштва са мањим уделима у друштву не сме бити сведена на њихову обавезу да захтевају престанак друштва, већ треба поћи од претпоставке да ни ти чланови друштва немају за циљ престанак просперитетног друштва, већ да имају за циљ првенствено отклањање неправилности у раду друштва. Сходно наведеном, члан друштва са уделом од најмање 20% може тужбом захтевати само одређивање мера из става 3. члана 469. ЗПД иако није захтевао истовремено и престанак друштва.“

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Прев 362/19 од 4.6.2020. године, усвојена на седници Грађанског одељења од 16.03.2021. године)